

УДК 37.014:37.017:005.57(477Од)(045)

Задорожна Любов Кирилівна,
кандидат філософських наук,
ректор КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»
м. Одеса, Україна
<https://orcid.org/0009-0006-5797-8204>
zadira65@ukr.net

Ягоднікова Вікторія Вікторівна,
доктор педагогічних наук, професор,
проректор з науково-педагогічної та інноваційної діяльності
КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»
м. Одеса, Україна
<https://orcid.org/0000-0001-5050-2189>
yahodnikova@ukr.net

Кузнєцова Оксана Володимирівна,
кандидат психологічних наук, доцент,
проректор з науково-педагогічної та соціально-гуманітарної діяльності
КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»
м. Одеса, Україна
<https://orcid.org/0000-0003-4240-7004>
o.v.kuznetsova@live.com

Левчишена Оксана Михайлівна,
кандидат історичних наук,
проректор з науково-педагогічної та методичної діяльності
КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»
м. Одеса, Україна
<https://orcid.org/0000-0003-4800-2526>
levchysheina@ukr.net

Гриньова Марія Василівна,
доктор філософії за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки»,
завідувач відділу міжнародної співпраці та трансферу інновацій
КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»
м. Одеса, Україна
<https://orcid.org/0000-0003-1308-2634>
marishagrin@ukr.net

РОЛЬ МІЖНАРОДНОЇ ПРОЄКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У СТАНОВЛЕННІ ІННОВАЦІЙНОГО ОСВІТНЬОГО ХАБУ: ДОСВІД

КЗВО «ОДЕСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ»

Анотація. У статті розглянуто прикладні аспекти становлення інноваційного освітнього хабу на базі КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради» в умовах освітніх реформ, зумовлених переходом до гуманістично-демократичної парадигми освіти. Акцент зроблено на стратегічній ролі освітнього соціального партнерства в межах міжнародної проєктної діяльності як чинника створення відкритого, динамічного, мультифункціонального інноваційного освітнього середовища. Проаналізовано сучасні наукові підходи до трактування сутності хабів, їхніх функцій, класифікацій та принципів організації. Обґрунтовано, що інноваційні освітні хаби закладів вищої та післядипломної педагогічної освіти в контексті освітнього лідерства мають розглядатися як синергія фізичного та цифрового інноваційного простору, ресурсів для професійного нетворкінгу та практик освітньої, наукової й соціокультурної кооперації різних освітніх стейкхолдерів задля впровадження інноваційних рішень у реалізації різномірної освітньої політики. Окреслено зміст і результати міжнародних проєктів, до реалізації яких долучена академія, зокрема у сферах освіти дорослих, педагогічної освіти, демократичного врядування, лідерства, інклюзії, громадянської освіти та цифрової трансформації. Виокремлено ключові напрями, настанови та інституційні здобутки, що стали

основою для створення структурно-функціональної моделі інноваційного освітнього хабу. Зауважено, що міжнародна проєктна діяльність виступає органічним елементом трансформації вищої та післядипломної педагогічної освіти, забезпечуючи трансфер інноваційних технологій формальної і неформальної освіти в системі неперервної педагогічної освіти, формування відкритого динамічного мультифункціонального простору освіти впродовж життя, супровід та методичну підтримку сталого зростання професійних спільнот освітян в умовах освітніх змін, розвиток соціального партнерства й мережевої взаємодії стейкхолдерів в освітній інноваційній екосистемі. Зроблено висновок, що інноваційний освітній хаб є ефективним інструментом реалізації регіональної та державної освітньої політики в галузі неперервної педагогічної освіти, а також її інтеграції в міжнародний освітній, науковий та соціокультурний простір освіти впродовж життя.

Ключові слова: вища педагогічна освіта, інноваційний освітній хаб, інноваційне освітнє середовище, міжнародна проєктна діяльність, освітнє лідерство, освітнє соціальне партнерство, освітня політика, освітні стейкхолдери, післядипломна педагогічна освіта, професійні спільноти.

Постановка проблеми. У 2017 році з ухваленням нового Закону України «Про освіту» інституалізувався перехід з класичної, авторитарно-репродуктивної парадигми освіти до парадигми освіти нового часу гуманістично-демократичного спрямування. Відтак задля розвитку інноваційного освітнього середовища, спроможного відповідати завданням сучасної державної та міжнародної освітньої політики, активізація інноваційних процесів у системі освіти з одного боку була і є основана на досягненнях теорії інноватики, а з іншого – потребувала і потребує інтенсифікації прикладної інноватики.

Безумовно, реформа усіх рівнів та сфер української системи освіти зумовила потребу розвитку здатності педагогічних та науково-педагогічних працівників до здійснення професійної діяльності на інноваційних засадах. Ця амбітна ціль досягається завдяки об'єднанню зусиль локальних, регіональних, державних та міжнародних стейкхолдерів щодо розвитку інноваційного освітнього середовища на мікро- та макрорівнях. Безперечно, вагому роль у формуванні відповідального освітнього соціального партнерства на шляху впровадження інновацій в освіті відіграє забезпечення ефективної освітньо-наукової та соціокультурної кооперації.

У цьому контексті зростає значення міжнародної проєктної діяльності як чинника, що не лише забезпечує обмін досвідом та ресурсами, а й слугує каталізатором змін в освіті впродовж життя. Її стратегічна роль полягає у створенні відкритого інноваційного освітнього середовища, зокрема через становлення інноваційних освітніх хабів як проактивно-прогресивних осередків мультидисциплінарної взаємодії різних освітніх стейкхолдерів.

З огляду на зазначене вище наш науковий інтерес становить дослідження прикладних аспектів становлення інноваційних освітніх хабів на базі закладів вищої та післядипломної педагогічної освіти, як таких, що покликані забезпечувати релевантність освіти дорослих потребам та викликам сьогодення з урахуванням запиту на інтеграцію міжнародного, міжкультурного та глобального вимірів в освітню, наукову, методичну та соціокультурну діяльність.

Аналіз наукових досліджень і публікацій. Аналіз наукових джерел засвідчує певну фрагментарність у висвітленні теоретичних засад та ефективних практик становлення й функціонування інноваційних освітніх хабів у системі освіти України. У контексті спроб визначення сутності інноваційних хабів заслуговують на увагу наукові дослідження, присвячені їхній ролі як інструменту розвитку регіональної інфраструктури (Дубіщев, 2018), складовій модернізації освіти (Скрипник, 2021), а також аналізу зарубіжного й вітчизняного досвіду формування інноваційного освітнього простору (Загородній & Дрозд, 2020). Вартісними, на нашу думку, є також дослідження, що висвітлюють роль хабів у впровадженні інновацій для забезпечення якості освіти, зокрема у межах освітніх технопарків (Сорочан, 2022). Упродовж останніх років з'явилися праці, що фокусуються на практичних аспектах діяльності хабів, зумовлених викликами пандемії COVID-19 та повномасштабного вторгнення росії в Україну, зокрема щодо набуття професійних кваліфікацій (Басюк & Шевчук, 2022) і забезпечення безперервного навчання в умовах воєнного стану (Озьмінська, 2023). Водночас залишаються недостатньо дослідженими прикладні механізми становлення інноваційних освітніх хабів на базі українських закладів вищої та післядипломної педагогічної освіти й роль міжнародної проєктної діяльності у цьому процесі. Це визначає актуальність та напрям даного дослідження.

Мета статті – розкрити та проаналізувати роль міжнародної проєктної діяльності у становленні інноваційного освітнього хабу КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради».

Виклад основного матеріалу дослідження. Насамперед наголосимо, що дотепер в науковій думці відсутнє єдине розуміння сутності явища «хаб». Це підкреслює І. Озьмінська, зауважуючи, що точного

термінологічного визначення поняття «хаб» («hab» з англ. – «центр») досі немає і зазвичай воно «використовується для позначення осередку діяльності чи місця, де можна зібратися з метою проведення певного заходу». У зв'язку з цим, як відзначає дослідниця, хаби різняться за формою організації діяльності, способом надання послуг та напрямом (Озьмінська, 2023, с. 263–264).

Крім того, аналіз сучасного наукового дискурсу свідчить про широкий спектр функцій хабів в освітньому, науковому й соціальному контекстах. Наприклад, Л. Скрипник, акцентуючи на освітньому спрямуванні діяльності хабів, зазначає, що освітній хаб – це фізичний або / та цифровий освітній простір, «де є можливість ефективно та оперативно акумулювати інтелектуальний потенціал, розвиватись та набувати компетентності незалежно від віку та статусу» (Скрипник, 2021, с. 199).

Схожій позиції дотримуються Д. Басюк та Л. Шевчук, наголошуючи, що «освітні хаби, реалізуючи ідею освіти впродовж життя відповідно до потреб особистості, надають можливість різним категоріям населення завдяки об'єднанню в єдину мережу різних типів освітніх закладів на спільній платформі, здобувати і підтвердити знання та навички за кожним пройденим навчальним курсом» (Басюк, & Шевчук, 2022, с. 345). При цьому дослідниці визначають запорукою ефективності їх діяльності такі принципи, як соціальне партнерство, відповідальність, мобільність, практична спрямованість на потреби особистості та ринку праці (Басюк & Шевчук, 2022, с. 345).

Водночас Т. Сорочан, розкриваючи концепцію освітнього / наукового технопарку, також вказує на наукове й підприємницьке спрямування діяльності хабів, що прослідковується у визначенні: «Освітній / науковий технопарк – це ресурсний хаб і дослідницький центр, що спеціалізується на практичній складовій реалізації інновацій, здійснює комерціалізацію результатів дослідницької діяльності» (Сорочан, 2022, с. 6). Крім того, вчена підкреслює, що:

- функцією освітніх / наукових технопарків є пошук і підтримка інноваційних ідей, які можуть суттєво вплинути на підвищення якості освіти включно з потенційним економічним ефектом (більш раціональне використання матеріальних, фінансових, кадрових ресурсів, підвищення якості людського капіталу);
- базою функціонування освітніх / наукових технопарків можуть бути заклади післядипломної освіти, заклади вищої освіти, наукові й методичні установи, базові заклади освіти в територіальних громадах, громадські організації;
- науково-методичний супровід освітнього / наукового технопарку здійснюється на таких основах, як демократичність, ситуація вибору, самореалізація, співтворчість, синергетичність (Сорочан, 2022, с. 8–9).

Зосереджуючись на інноваційних хабах, зауважимо, що В. Дубіщев пропонує розглядати їх «як інноваційну систему, котра в доповнення до розвитку власних інноваційних проєктів і інноваційної інфраструктури надає іншим організаціям інформаційно-консалтингові, науково-технологічні, інфраструктурні та виробничі сервіси з вирішення задач трансферу технологій і комерціалізації об'єктів інноваційної діяльності» (Дубіщев, 2018). При цьому, підкреслюючи, що інноваційні хаби можуть бути мікрорівневі, мезорівневі та макрорівневі, вчений наголошує на трьох принципах формування кластерних систем на базі інноваційних хабів:

- концентрація – географічне розташування, зручне для регулярних контактів;
- спільні інтереси – потенційних учасників одні і ті ж, або взаємозалежні області діяльності, спільний ринок або сфера активності;
- взаємодія – взаємозв'язки, взаємозалежність з великим різновидом формальних і неформальних відносин (Дубіщев, 2018).

З огляду на зазначене вище, нам імпонують висновки, до яких дійшли С. Загородній та Т. Дрозд, розглядаючи хаби як просторово-часові структури з особливою роллю у їх функціонуванні інноваційної проєктної діяльності (Загородній & Дрозд, 2020, с. 134). Трактуючи хаби як «об'єднання ініціативних людей, що мають спільні ідеї, цінності, реальні плани покращення певних галузей життя, та діяльність, що має інноваційний характер» (Загородній & Дрозд, 2020, с. 137), дослідники зауважують на тому, що:

- сучасні хаби різняться за провідними напрямками діяльності, проте обов'язково є інноваційними за своєю суттю;
- найбільш поширеними є освітні, креативні, хаби громадянського суспільства;
- кожен хаб є унікальним, адже його модель визначається конкретними цілями, змістом діяльності, фінансовими й матеріально-технічними можливостями та їх творчою реалізацією, культурним контекстом і потребами реальної цільової аудиторії;
- для організації діяльності хабу важливе значення має оптимальне застосування різноманітних форм просторової організації (Загородній & Дрозд, 2020, с. 138).

Ми розглядаємо *інноваційні освітні хаби* закладів вищої та післядипломної педагогічної освіти

як синергію фізичного та цифрового інноваційного простору, ресурсів для професійного нетворкінгу та практик освітньої, наукової й соціокультурної кооперації різних освітніх стейкхолдерів задля впровадження інноваційних рішень у реалізації різнорівневої освітньої політики.

Звертаючись до *Маніфесту про навчання дорослих у XXI столітті* (Європейська асоціація освіти дорослих, 2024), наголосимо, що діяльність інноваційних освітніх хабів закладів вищої та післядипломної педагогічної освіти має бути спрямована на підтримку та посилення реалізації європейських та міжнародних політик у таких напрямках, як:

- *мир і демократія* (розвиток здатності педагогічних та науково-педагогічних працівників до формування у здобувачів освіти компетентностей для культури демократії, культури миру й відповідального громадянства);
- *екологічна сталість і зелений перехід* (розвиток здатності педагогічних та науково-педагогічних працівників до інтеграції екологічної грамотності та принципів сталого розвитку у зміст освіти та освітній процес);
- *добробут і стійкість* (розвиток здатності педагогічних та науково-педагогічних працівників до збереження ментального здоров'я та професійної стійкості в умовах різноаспектних викликів і змін);
- *життєві навички* (розвиток здатності педагогічних та науково-педагогічних працівників до впровадження сучасних освітніх технологій задля формування у здобувачів освіти ключових компетентностей освіти впродовж життя);
- *інклюзія, розширення можливостей та соціальна справедливість* (розвиток здатності педагогічних та науково-педагогічних працівників до роботи в інклюзивному освітньому середовищі з увагою до забезпечення рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу);
- *працевлаштування та робота* (розвиток здатності педагогічних та науково-педагогічних працівників до професійного становлення та розвитку з урахуванням необхідності адаптації до нових освітніх реалій);
- *діджиталізація* (розвиток здатності педагогічних та науково-педагогічних працівників до ефективної професійної діяльності в контексті цифровізації освіти та інших сфер суспільної діяльності);
- *демографічні зміни та міграція* (розвиток здатності педагогічних та науково-педагогічних працівників до професійної діяльності в умовах мультикультурного середовища).

Відтак одним із пріоритетних завдань функціонування інноваційних освітніх хабів закладів вищої та післядипломної педагогічної освіти є підтримка розвитку професійних спільнот педагогічних та науково-педагогічних працівників через використання прогресивних підходів до вищої та післядипломної педагогічної освіти задля посилення потенціалу освітнього лідерства (Кремень, Бахрушин & Рашкевич, 2024, с. 60), а саме:

- *лідерства в освіті* (підтримка професійного становлення та зростання педагогічних та науково-педагогічних працівників як умова забезпечення якості освіти);
- *лідерства для освіти* (підтримка інноваційно-дослідної діяльності педагогічних та науково-педагогічних працівників як умова забезпечення розвитку освіти);
- *лідерства освіти* (підтримка реалізації інноваційних освітніх ініціатив як умова забезпечення релевантності освіти суспільним запитам).

Звертаючись до закордонного досвіду професійних спільнот освітян, зауважимо, що попри наявні відмінності у визначенні мети та підходах до організації й здійсненні діяльності, останні мають такі спільні ознаки, як: «спільне бачення щодо якості в освіті, добровільна участь, рівноправність і взаємонавчання, довіра і рефлексія» (Софій, & Федоренко, 2024, с. 8). Також особливий інтерес викликає закордонний досвід підтримки діяльності професійних спільнот освітян інституціями, які на державному рівні опікуються питаннями професійного становлення та розвитку педагогів. Наприклад, у Грузії Національний центр професійного розвитку у 2016 році підтримав створення та діяльність спільнот професійного навчання на національному рівні в межах проєкту «Навчальна підготовка для удосконалення педагогічної майстерності», реалізованого за міжнародної підтримки з метою покращення якості викладання STEM-дисциплін (Софій & Федоренко, 2024). У Норвегії у 2017 році урядом було ініційовано децентралізацію професійного розвитку, при цьому у «Білій книзі» №16 (2016- 2017) «Культура якості у вищій освіті» наголошено на важливій ролі установ і закладів педагогічної освіти у формуванні змісту ініціатив підвищення якості у співпраці з органами управління освітою, спільнотами професійного навчання та місцевою владою (Софій & Федоренко, 2024). У Хорватії питанням професійного розвитку вчителів і вихователів займається Агентство з питань освіти, яке особливу увагу приділяє реалізації різних моделей навчання з урахуванням потреб педагогів-практиків (Софій & Федоренко, 2024). Відмітимо, що в Україні у межах впровадження реформи

«Нова українська школа» активно розвиваються професійні спільноти вчителів, які підтримуються мережею тренерів та супервізорів, підготовлених на базі закладів післядипломної педагогічної освіти (Задорожна & Левчишена, 2025).

Ознайомлення із зазначеними вище та іншими практиками дає підстави виокремити декілька важливих, на нашу думку, настанов для діяльності інноваційних освітніх хабів закладів вищої та післядипломної педагогічної освіти, серед яких спрямування на:

- реалізацію стратегічних цілей розвитку освіти, визначених державною освітньою політикою, через забезпечення якості вищої освіти та підтримку сталого професійного становлення й розвитку педагогічних і науково-педагогічних працівників у системі неперервної педагогічної освіти;
- створення умов для добровільної, мотивованої та усвідомленої участі педагогічних та науково-педагогічних працівників у професійних спільнотах через забезпечення механізмів горизонтальної співпраці, взаємонавчання, менторства та супервізії;
- забезпечення релевантності змісту та форм програм професійного навчання й розвитку актуальним потребам практиків і запитам локального освітнього контексту через налагодження міжінституційної співпраці та формування середовища довіри, спільної відповідальності й взаємопідтримки;
- використання інноваційного потенціалу міжнародної діяльності для інтеграції в глобальний освітньо-науковий й соціокультурний простір через реалізацію міжнародних проєктів та програм, організацію заходів академічної мобільності, інтеграцію успішних практик та адаптацію їх до національного освітнього контексту.

Безперечно, ефективність діяльності інноваційних освітніх хабів закладів вищої та післядипломної педагогічної освіти визначає їх загальна інституційна спроможність, яка наразі має низку проблем, пов'язаних із браком кваліфікованого персоналу та обмеженістю ресурсного забезпечення (ЮНЕСКО, 2025, с. 11). Одним із шляхів зміцнення цієї спроможності є активна участь у міжнародних освітніх проєктах та програмах, які як одна із форм міжнародного співробітництва в освіті «покликані сприяти інтеграції національної системи освіти в європейський та міжнародний освітній простір, забезпечити конструктивний діалог з партнерами України та налагодити партнерські стосунки задля активізації академічної мобільності, обміну кращими практиками, трансферу знань і технологій, організації та проведення спільних конкурсів, конференцій, форумів, реалізації спільних проєктів, включно із розробленням та викладанням спільних освітніх програм, проведенням наукових досліджень» (Кремень, 2021, с. 576).

У цьому контексті, на нашу думку, заслуговує на увагу досвід КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради» (до 2018 року – Одеський обласний інститут удосконалення вчителів; далі – академія), який як науково-методична та освітня установа із початку 2000-х років виступає регіональним координатором впровадження численних міжнародних освітніх проєктів. З огляду на змістовне спрямування, проєкти, до реалізації яких була долучена академія, доцільно умовно згрупувати за такими кластерами:

- *вища та післядипломна педагогічна освіта* (австрійсько-український проєкт «Організаційний розвиток інституту післядипломної педагогічної освіти», нідерландсько-український проєкт «Громадські платформи освітньої реформи в Україні», чесько-український проєкт «Зміни педагогічних факультетів та університетів у 21 столітті»);
- *лідерські компетентності освітніх управлінців* (австрійсько-український проєкт «Нові вимоги до компетенцій керівників шкіл в Україні», австрійсько-український проєкт «Опорні школи. Фокуси – мережева взаємодія та якість освіти», австрійсько-український проєкт «Лідерство та менеджмент у часи криз»);
- *демократичне врядування у школі* (австрійсько-український проєкт «Управління конфліктними ситуаціями у школі», польсько-український проєкт «Розвиваємо коаліцію задля демократичного учнівського самоврядування в Україні», польсько-український проєкт «Залучаємо батьків до співпраці зі школою») швейцарсько-український проєкт «DOCCU – Розвиток громадянських компетентностей в Україні»);
- *інклюзивне освітнє середовище* (австрійсько-український проєкт «Інклюзивна освіта в Одеській області», чесько-український проєкт «На шляху до інклюзії»);
- *громадянські та соціальні компетентності* (австрійсько-український проєкт «Компетентнісно-орієнтоване навчання: фокус – соціальна компетентність», міжнародний проєкт «Ми можемо більше! За розвиток громадянської активності дітей та молоді у Східній Європі», німецько-український проєкт «SIMSCHOOL – Симуляційні ігри для вивчення прав людини»), швейцарсько-український проєкт «DOCCU – Розвиток громадянських компетентностей в Україні»);

- *соціокультурні компетентності* (польсько-український проєкт «Міжкультурна освіта в школі», словацько-український проєкт «Європа в школі»);
- *ініціативність та підприємливість* (австрійсько-український проєкт «Проектна діяльність у школі», польсько-український проєкт «Основи підприємницької діяльності. Шкільна академія підприємництва», польсько-український проєкт «Уроки з підприємницьким тлом»).

Саме успішна реалізація цих міжнародних освітніх проєктів надала потужного імпульсу до:

- оновлення мети та змісту педагогічної освіти в контексті освіти впродовж життя (Левчишена, 2015; Ягоднікова, 2023);
- активізації використання сучасних педагогічних, психологічних, соціальних, цифрових технологій в освітньому процесі формальної та неформальної педагогічної освіти (Задорожна, Ягоднікова & Кузнєцова, 2023);
- подолання розриву між теоретичними дослідженнями у галузі педагогіки та реальною педагогічною практикою у системі неперервної педагогічної освіти (Ягоднікова, 2025);
- впровадження інноваційних освітніх практик в закладах дошкільної освіти, загальної середньої освіти, позашкільної освіти, професійної педагогічної освіти (Задорожна, 2024; Задорожна, Дерябіна & Левчишена, 2025; Кузнєцова та інші, 2024);
- усталення кооперативно-партисипативної культури освітнього менеджменту педагогічних систем Одещини в умовах освітніх змін (Gollob & Hrynova, 2024);
- формування й розвитку професійних спільнот вчителів (Задорожна та інші, 2021), тренерів (Задорожна, Дерябіна & Левчишена, 2023; Задорожна, 2024) й супервізорів (Кузнєцова, 2025).

Також слід наголосити на особливій ролі міжнародної проєктної діяльності академії у підтримці стійкості освіти Одещини в умовах кризових подій, таких як пандемія COVID-19 та війна, завдяки організаційному та експертному супроводу реалізації швейцарсько-українського проєкту «DECIDE – Децентралізація для розвитку демократичної освіти», проєкту «Багаторічна програма відновлення України» в межах програми ECW, а також чесько-українських проєктів «Підтримка відновлення освіти в Україні» та «Психосоціальна підтримка для шкіл півдня України».

Зауважимо, що в межах міжнародної проєктної діяльності академія має сталі партнерства із ГО «DOCCU – Розвиток громадянських компетентностей в Україні», ГО «Об'єднання “Агенція розвитку освітньої політики”» та низкою закордонних урядових й неурядових організацій, серед яких зокрема: Austrian Agency for Education and Internationalisation (Австрія), Embassy of the United States of America (США), British Council (Велика Британія), Association for International Affairs (Чехія), Civis Polonus (Польща), The LEGO Foundation (Королівство Данія), Dialogue for Understanding e.V. (Німеччина) та інші.

Крім того, ініціювання, реалізація та спільна участь у міжнародних проєктах є одним із напрямків співпраці академії із такими закордонними закладами вищої та післядипломної педагогічної освіти, як University of Applied Sciences Upper Austria (Австрія), Konstantin Preslavsky University of Shumen (Болгарія), European University in Warsaw (Польща), Zurich University of Teacher Education (Швейцарія), Atatürk University (Туреччина). Прикладом такої співпраці є міжнародний проєкт «DEM-ED: Академічна мережа для розширення можливостей освітян за демократію та мир», ініційованим Zurich University of Teacher Education (Швейцарія) із залученням учасників із Грузії, Естонії, Кіпру, Косова, Молдови, Німеччини, Північної Македонії та України.

Важливим поступом у розвитку міжнародної проєктної діяльності академії стала долученість до грантових проєктів Erasmus+. З 2023 року академія бере участь у проєкті «Teaching School Readiness Through an APA-based Preschool Programme» (№2023-1-CZ01-KA220-SCH-000156079), що реалізується спільно з Masarykova univerzita (Чехія), Innovation Hive (Греція), Vimodo Ltd (Кіпр), Blue Firefly (Північна Македонія), Centar za Autizam (Хорватія). У 2025 році академія долучилася до проєкту «Sex Education for All: Training Service Providers to Support Autistic Individuals» (№2024-2-LU01-KA220-VET-000287191), партнерами у реалізації якого є Mouvement Luxembourgeois pour le Planning Familial et l'Education Sexuelle a.s.b.l (Люксембург), Vimodo Ltd (Кіпр), Blue Beehive (Іспанія), Sina Svetulka (Північна Македонія), Centar za autizam (Хорватія).

Крім того, впродовж 2024-2025 років академія спільно з University of Presov (Словаччина), SWPS University of Social Sciences and Humanities (Польща), University of Tetova (Північна Македонія), Донбаським державним педагогічним університетом (Україна), НТУУ «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (Україна) є учасницею грантового проєкту «Towards Inclusive Practices and Positive Behavior Support in Education and Social Work», що підтримується Вишеградським фондом.

У контексті активної міжнародної проєктної діяльності співробітники академії долучаються до низки освітніх ініціатив, спрямованих на вдосконалення рівня володіння академічною та професійно

орієнтованою англійською мовою. Серед останніх – освітній проєкт «English4Ukraine», який впроваджувався Маріупольським державним університетом у співпраці з британською компанією Reallyenglish.com Limited, розмовний клуб з американськими викладачами в межах «English Language Specialist Program», що реалізовувалася за підтримки відділу преси, освіти і культури Посольства США в Україні, а також проєкт МОНУ та Grammarly «Grammarly for Education».

Наголосимо, що представлена міжнародна проєктна діяльність сприяла інституційному розвитку академії та уможливила становлення на її базі інноваційного освітнього хабу – відкритої, динамічної, мультифункціональної платформи соціального партнерства різних освітніх стейкхолдерів впровадження освітніх змін в Одеському регіоні (Задорожна, 2023).

Структурно-функціональну модель інноваційного освітнього хабу академії (рис. 1) можна репрезентувати як систему освітньої, наукової, методичної та соціокультурної взаємодії освітніх стейкхолдерів чотирьох рівнів: локального, регіонального, державного та міжнародного, – у процесі створення інноваційного освітнього середовища через реалізацію ключових функцій вищої та післядипломної педагогічної освіти у межах стратегічної підтримки інноваційного розвитку масової педагогічної практики. Серед останніх слід особливо підкреслити:

- *ідейно-трансформаційну* (реалізація державної політики у сфері інноваційного розвитку освіти);
 - *фасилітаційно-розвивальну* (заохочення фахівців і підтримка процесів упровадження освітніх інновацій);
 - *стабілізаційну* (науково-методичний супровід імплементації інновації на етапі її асиміляції педагогічною практикою);
 - *новаторсько-творчу* (забезпечення інфраструктури створення й апробації освітніх інновацій)
- (Кузнєцова, 2024, с. 39–40).

Рис. 1. Структурно-функціональна модель інноваційного освітнього хабу КЗВО «ОАНО»

Особливість хабу полягає у практичному використанні міжнародної проєктної діяльності як системоутворювального чинника інтеграції в глобальний освітній, науковий та соціокультурний простір, що забезпечує:

- трансфер інноваційних технологій формальної і неформальної освіти в системі неперервної педагогічної освіти;
- формування відкритого динамічного мультифункціонального простору освіти впродовж життя;
- супровід та методична підтримка сталого зростання професійних спільнот освітян в умовах освітніх змін;
- розвиток соціального партнерства й мережевої взаємодії стейкхолдерів в освітній інноваційній екосистемі.

Особливістю функціонування хабу є не лише інтеграція, а й адаптація міжнародного досвіду до регіонального контексту, що дозволяє враховувати як глобальні тенденції, так і локальні потреби. Таким чином, міжнародна проєктна діяльність постає не зовнішнім доповненням, а органічним елементом освітньої трансформації, що забезпечує кооперацію освітніх стейкхолдерів задля формування нової якості педагогічної освіти.

Зауважимо також на унікальності освітнього простору хабу, що забезпечується сучасною технічно-методичною базою, до якої входять тренінгові зали, освітні центри та лабораторії, зокрема: «Центр дистанційної освіти», «Інноваційна лабораторія початкової освіти», «Лабораторія STEM-освіти», «Інклюзивно-ресурсний центр», «Інформаційно-ресурсний центр». Окрему цінність становлять електронна бібліотека та виставкова зала «Історія освіти Одещини», що надають хабу додаткову соціокультурну значущість.

Висновки. Отже, досвід становлення інноваційного освітнього хабу КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради» переконливо демонструє, що міжнародна проєктна діяльність є системоутворювальним чинником у формуванні відкритого, динамічного та мультифункціонального інноваційного освітнього середовища. Практика співпраці із закордонними партнерами забезпечує не лише трансфер інноваційних технологій навчання та професійного розвитку, а й сприяє формуванню професійних спільнот освітян, які здатні відповідати на виклики часу, впроваджувати сучасні освітні підходи та забезпечувати якість вищої та післядипломної педагогічної освіти відповідно до стандартів глобальної освітньої спільноти. Відтак інноваційний освітній хаб академії виступає ключовим інструментом реалізації регіональної та державної політики в галузі неперервної педагогічної освіти, орієнтованої на інтеграцію в міжнародний освітній, науковий та соціокультурний простір освіти впродовж життя.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Басюк, Д., & Шевчук, Л. (2022). Освітній хаб Хмельниччини як форма здобуття професійних кваліфікацій. *Професійна і неперервна освіта: польсько-український науковий щорічник*, 7, 341–354.

Gollob, R., & Hrynova, M. (2024). Sustainable change management si educational organizations: Analyzing, planning, implementation, reflecting. *Наша школа: науково-педагогічні студії*, 3, 9–14. [https://doi.org/10.61339/2786-6947.2024.3\(7\).315908](https://doi.org/10.61339/2786-6947.2024.3(7).315908)

Дубішев, В. (2018). Інноваційні хаби як інститути розвитку регіональної інфраструктури. *Інтернет-конференції ХНУМГ ім. О. М. Бекетова*. <https://ojs.kname.edu.ua/index.php/area/article/view/1671>

Загородній, С., & Дрозд, Т. (2020). Хаб як сучасний інноваційний простір: особливості, напрями діяльності, перспективний зарубіжний і вітчизняний досвід. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Педагогіка і психологія*, 64, 133–137. <https://doi.org/10.31652/2415-7872-2020-64-133-139>

Задорожна, Л. (2024). Вплив міжнародних проєктів на розвиток освіти в Одеській області. У *Педагогічна наука і освіта у сучасному вимірі: проблеми та перспективи розвитку* (с. 36–45). Букаєв Вадим Вікторович.

Задорожна, Л. (2023). Роль міжнародної співпраці у підготовці тренерів-педагогів НУШ. У *Розвиток інноваційного потенціалу педагога в умовах упровадження Нової української школи (з досвіду тренерської роботи з учителями початкової школи): збірник науково-методичних праць* (с. 27–35). КЗВО «ОАНО».

Задорожна, Л. (2023). Розвиток професійної компетентності педагогів в системі неперервної освіти: стратегічні вектори. У *Професійна компетентність педагога: методологія, теорія, методика, практика* (с. 34–38).

Задорожна, Л., Дерябіна, С., & Левчишена, О. (Укл.). (2023). *Порадник для тренера НУШ (курс «Інтеграція навчання: цінності, компетентності, практики»)*. Екологія.

Задорожна, Л., Дерябіна, С., & Левчишена, О. (2025). *Освітня інтеграція: можливості конструктору кластерної моделі*.

Задорожна, Л., & Левчишена, О. (2025). Інноваційні форми підтримки вчителя Нової української школи в системі неперервної педагогічної освіти: з досвіду роботи КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради». У *Педагогічна наука і освіта у сучасному вимірі: проблеми та перспективи розвитку* (с. 93–96). Букаєв Вадим Вікторович.

Задорожна, Л., Ягоднікова, В., & Кузнєцова, Н. (2023). Підготовка педагогічних та науково-педагогічних кадрів: нові підходи і шляхи реалізації. *Наша школа: науково-педагогічні студії*, 1, 36–40. <https://doi.org/10.61339/2786-6947.2023.1.286296>

Задорожна, Л., Ягоднікова, В., Сагач, Г., Скворцова, С., Костенко, Р., Кравчук, О., Аркавенко, Н., Белоусова, Р., Воронова, С., Гарачук, Т., Герасименко, В., Герасимова, І., Гриньова, М., Гук, Н., Зіміна, С., Кисельова, О., Колесова, О., Кузнєцова, О., Мороз, М., ... Щур, В. А. (2021). *Початкова освіта у контексті шкільних змін: теорія, методика, практика, досвід: монографія*. Видавець «Сочінський М. М.».

Кремень, В. (Ред.). (2021). *Енциклопедія освіти*. Юрінком Інтер.

Європейська асоціація освіти дорослих. (2024). *Маніфест про навчання дорослих у XXI столітті*.

Кремень, В., Бахрушин, В., & Рашкевич, Ю. (Ред.). (2024). *Національний освітній глосарій: вища освіта* (4-е вид., перероб. і доп.).

Кузнєцова, О. (2024). Інноваційний вимір післядипломної педагогічної освіти: стратегії, функції, механізми. *Вища освіта України*, 4, 33–42. [https://doi.org/10.32782/UDU-VOU.2024.4\(95\)](https://doi.org/10.32782/UDU-VOU.2024.4(95))

Кузнєцова, О. (2025). Професійний розвиток педагогів-супервізорів як ресурс підтримки освітніх змін. У *Педагогічна наука і освіта у сучасному вимірі: проблеми та перспективи розвитку* (с. 63–66). Букаєв Вадим Вікторович.

Кузнєцова, О., Сараєва, І., Паламарчук, І., Кравець, Н., Байтаз, А., Бендова, С., Бурдейна, О., Волканова, В., Гафенко, Н., Данькова-Гузик, З., Євчева, В., Кирилова, С., Краснокутська, В., Лосєва, Н., Мамалиженко, Л., Міхова, І., Обозовська, С., Ревера, Л., & Скрильова, О. (2024). *Альманах «ДО- НУШ»: алгоритми наступності: науково-методичний збірник*. Візаві.

Левчишена, О. (2015). Альтернативні можливості реформування системи післядипломної педагогічної освіти. У *Сучасна післядипломна освіта: традиції та інновації* (с. 48–52). Видавництво НПУ імені М. П. Драгоманова.

Озьмінська, І. (2023). Освітній хаб як інноваційний центр навчання в умовах воєнного стану. *Актуальні питання гуманітарних наук*, 62(т. 2), 261–267.

Скрипник, Л. (2021). Інноваційні хаби як дієва складова модернізації освіти. У *Сучасна вища освіта: перспективні та пріоритетні напрями наукових досліджень* (с. 198–201). Університет імені Альфреда Нобеля.

Сорочан, Т. (2022). Освітній технопарк: інновації для якості освіти. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*, 4(1), 1–10. <https://doi.org/10.37472/v.naes.2022.4148>

Софій, Н., & Федоренко, О. (Ред.). (2024). *Професійні спільноти освітян: кращі міжнародні практики: навчальний посібник*.

ЮНЕСКО (2025). Аналіз потреб українських закладів післядипломної педагогічної освіти: *Аналітична записка ЮНЕСКО*.

Ягоднікова, В. (2025). Інтеграція науки і практики у системі неперервної педагогічної освіти: проблеми і шляхи вирішення. У *Педагогічна наука і освіта у сучасному вимірі: проблеми та перспективи розвитку* (с. 122–125). Букаєв Вадим Вікторович.

Ягоднікова, В. (2023). Професійна компетентність педагога в умовах сучасних викликів: науково-практичний аспект. У *Професійна компетентність педагога: методологія, теорія, методика, практика* (с. 144–148).

REFERENCES

Basiuk, D., & Shevchuk, L. (2022). The Khmelnytskyi Educational Hub as a form of professional qualification acquisition. *Profesiina i Neperervna Osvita: Polish-Ukrainian Annual Scientific Journal*, 7, 341–354.

Gollob, R., & Hrynova, M. (2024). Sustainable change management in educational organizations: Analyzing, planning, implementation, reflecting. *Nasha Shkola: Scientific and Pedagogical Studies*, 3, 9–14. [https://doi.org/10.61339/2786-6947.2024.3\(7\).315908](https://doi.org/10.61339/2786-6947.2024.3(7).315908)

Dubi shchev, V. (2018). Innovation hubs as institutions for regional infrastructure development. *Internet-konferentsii KhNUMG im. O. M. Beketova*. <https://ojs.kname.edu.ua/index.php/area/article/view/1671>

Zahorodnii, S., & Drozd, T. (2020). The hub as a modern innovation space: Features, directions of activity, international and domestic experience. *Naukovi Zapysky Vinnytskoho Derzhavnoho Pedahohichnoho Universytetu imeni Mykhaila Kotsiubynskoho. Seriya: Pedahohika i Psykholohiia*, 64, 133–137. <https://doi.org/10.31652/2415-7872-2020-64-133-139>

Zadorozhna, L. (2024). The impact of international projects on the development of education in the Odesa region. In V. Bukayev (Ed.), *Pedahohichna Nauka i Osvita u Suchasnomu Vymiri: Problemy ta Perspektyvy Rozvytku* (pp. 36–45).

Zadorozhna, L. (2023). The role of international cooperation in training New Ukrainian School trainers. In *Rozvytok Innovatsiinoho Potentsialu Pedahoha v Upravlinnia NUS: Collection of Scientific and Methodological Works* (pp. 27–35). KZVO «OANO».

Zadorozhna, L. (2023). Development of teachers' professional competence in the system of lifelong learning: Strategic vectors. In *Profesiina Kompetentnist Pedahoha: Methodology, Theory, Methods, Practice* (pp. 34–38).

Zadorozhna, L., Deryabina, S., & Levchyshena, O. (Eds.). (2023). *Trainer's guide for NUS (course «Integrated learning: values, competencies, practices»)*. Ekologiya.

Zadorozhna, L., Deryabina, S., & Levchyshena, O. (2025). *Educational integration: Opportunities of the cluster model designer*.

Zadorozhna, L., & Levchyshena, O. (2025). Innovative forms of support for teachers of the New Ukrainian School in the lifelong teacher education system: The case of the Odesa Academy of Continuing Education. In V. Bukayev (Ed.), *Pedahohichna Nauka i Osvita u Suchasnomu Vymiri: Problemy ta Perspektyvy Rozvytku* (pp. 93–96).

Zadorozhna, L., Yahodnikova, V., & Kuznetsova, N. (2023). Training of pedagogical and academic staff: New approaches and ways of implementation. *Nasha Shkola: Scientific and Pedagogical Studies*, 1, 36–40. <https://doi.org/10.61339/2786-6947.2023.1.286296>

Zadorozhna, L., Yahodnikova, V., Sahach, H., Skvortsova, S., Kostenko, R., Kravchuk, O., Arkavenko, N., Bielousova, R., Voronova, S., Harachuk, T., Herasymenko, V., Herasymova, I., Hryniova, M., Huk, N., Zimina, S., Kyseliova, O., Kolesova, O., Kuznetsova, O., Moroz, M., ... Shchur, V. A. (2021). *Primary education in the context of school reforms: Theory, methodology, practice, experience: Monograph*. Sochinsky M. M.

Kremen, V. (Ed.). (2021). *Encyclopedia of Education*. Yurinkom Inter.

European Association for the Education of Adults. (2024). *Manifesto for adult learning in the 21st century*.

Kremen, V., Bakhrushyn, V., & Rashkevych, Y. (Eds.). (2024). *National Educational Glossary: Higher Education* (4th ed., revised and extended).

Kuznetsova, O. (2024). The innovation dimension of postgraduate teacher education: Strategies, functions, mechanisms. *Higher Education of Ukraine*, 4, 33–42. [https://doi.org/10.32782/UDU-VOU.2024.4\(95\)](https://doi.org/10.32782/UDU-VOU.2024.4(95))

Kuznetsova, O. (2025). Professional development of teacher-supervisors as a resource for supporting educational reform. In V. Bukayev (Ed.), *Pedahohichna Nauka i Osvita u Suchasnomu Vymiri: Problemy ta Perspektyvy Rozvytku* (pp. 63–66).

Kuznetsova, O., Saraieva, I., Palamarchuk, I., Kravets, N., Baitaz, A., Biendova, S., Burdeina, O., Volkanova, V., Hafenko, N., Dankova-Huzyk, Z., Yevtcheva, V., Kyrylova, S., Krasnokutska, V., Loseva, N., Mamalizhenko, L., Mikhova, I., Obozovska, S., Revera, L., & Skrylova, O. (2024). *Almanac "DO-NUSH": Algorithms of continuity: Scientific-methodical collection*. Vizavi.

Levchyshena, O. (2015). Alternative opportunities for reforming the system of postgraduate teacher education. In *Suchasna Pisladyplomna Osvita: Traditsii ta Innovatsii* (pp. 48–52). Publishing House of Dragomanov National Pedagogical University.

Ozminska, I. (2023). Educational hub as an innovation center of learning during martial law. *Aktualni Pytannia Humanitarnykh Nauk*, 62(Vol. 2), 261–267.

Skrypnyk, L. (2021). Innovation hubs as an effective component of education modernization. In *Suchasna Vyscha Osvita: Perspektyvni ta Priorytetni Napriamy Naukovoho Doslidzhennia* (pp. 198–201). Alfred Nobel University.

Sorochan, T. (2022). Educational technopark: Innovations for education quality. *Visnyk Natsionalnoi Akademii Pedahohichnykh Nauk Ukrainy*, 4(1), 1–10. <https://doi.org/10.37472/v.naes.2022.4148>

Sofii, N., & Fedorenko, O. (Eds.). (2024). *Professional teacher communities: Best international practices: Textbook*.

UNESCO. (2025). *Analysis of the needs of Ukrainian institutions of postgraduate teacher education: Analytical brief*.

Yahodnikova, V. (2025). Integration of science and practice in the lifelong teacher education system: Problems and solutions. In V. Bukayev (Ed.), *Pedahohichna Nauka i Osvita u Suchasnomu Vymiri: Problemy ta Perspektyvy Rozvytku* (pp. 122–125).

Yahodnikova, V. (2023). Teacher's professional competence in the face of modern challenges: A scientific-practical aspect. In *Profesiina Kompetentnist Pedahoha: Methodology, Theory, Methods, Practice* (pp. 144–148).

Liubov Zadorozhna,
Candidate of Philosophical Sciences (PhD),
Rector of the Odessa Regional Academy of In-Service Education
Odessa, Ukraine
<https://orcid.org/0009-0006-5797-8204>

Viktoriia Yahodnikova,
Doctor of Pedagogical Sciences, Professor,
Vice-Rector for Scientific-Pedagogical and Innovative Activities
at the Odessa Regional Academy of In-Service Education
Odessa, Ukraine
<http://orcid.org/0000-0001-5050-2189>

Oksana Kuznietsova,
Candidate of Psychology Sciences (PhD), Associate Professor,
Vice-Rector for Scientific, Pedagogical, and Social, Humanitarian Activities
at the Odessa Regional Academy of In-Service Education
Odessa, Ukraine
<https://orcid.org/0000-0003-4240-7004>

Oksana Levchyshena,
Candidate of History Sciences (PhD),
Vice-Rector for Scientific and Pedagogical, and Methodological Activities
at the Odessa Regional Academy of In-Service Education
Odessa, Ukraine
<https://orcid.org/0000-0003-4800-2526>

Mariia Hrynova,
PhD in Education and Pedagogy,
Head of International Cooperation and Innovation Transfer Department
at the Odessa Regional Academy of In-Service Education
Odessa, Ukraine
<https://orcid.org/0000-0003-1308-2634>

THE ROLE OF INTERNATIONAL PROJECT ACTIVITIES

IN THE DEVELOPMENT OF AN INNOVATIVE EDUCATIONAL HUB:

THE EXPERIENCE OF THE ODESSA REGIONAL ACADEMY OF IN-SERVICE EDUCATION

Abstract. The article deals with the applied aspects of the formation of an innovative educational hub on the basis of the Odessa Regional Academy of In-service Education in the context of educational reforms caused by the transition to a humanistic and democratic paradigm of education. The emphasis is placed on the strategic role of educational social partnership within the framework of international project activities as a factor in creating an open, dynamic, multifunctional, innovative educational environment. Modern scientific approaches to the interpretation of the essence of hubs, their functions, classifications, and principles of organization are analyzed. It is substantiated that innovative educational hubs of higher and postgraduate pedagogical education institutions in the context of educational leadership should be considered as a synergy of physical and digital innovation space, resources for professional networking, and practices of educational, scientific, and sociocultural cooperation of various educational stakeholders to implement innovative solutions in the implementation of multi-level educational policy. The content and results of international projects in which the Academy is involved, in particular in the areas of adult education, teacher education, democratic governance, leadership, inclusion, civic education, and digital transformation, are outlined. The key areas, guidelines, and institutional achievements that became the basis for creating a structural and functional model of an innovative educational hub are highlighted. It is noted that international project activity is an organic element of the transformation of higher and postgraduate pedagogical education, ensuring the transfer of innovative technologies of formal and non-formal education in the system of continuing pedagogical education, the formation of an open dynamic multifunctional space of lifelong learning, support and methodological support for the sustainable growth of professional communities of educators in the context of educational change, the development of social partnership and networking of stakeholders in the educational

innovation eco-economy. It is concluded that the innovative educational hub is an effective tool for implementing regional and state educational policy in the field of continuing teacher education, as well as its integration into the international educational, scientific, and sociocultural space of lifelong learning.

Key words: higher pedagogical education, innovative educational hub, innovative educational environment, international project activity, educational leadership, educational social partnership, educational policy, educational stakeholders, postgraduate pedagogical education, professional communities.

Дата надходження до редакції: 18.08.2025

© Задорожна Л. К., Ягоднікова В. В., Кузнєцова О. В., Левчишена О. М., Гриньова М. В., 2025

УДК 373.3:37.091.3:316.6

Гончарова Олена Костянтинівна,
методист науково-методичної лабораторії початкової освіти
кафедри дошкільної і початкової освіти
КЗВО «Одеська академія неперервної освіти
Одеської обласної ради»,
м.Одеса, Україна
gelenka83@gmail.com
<http://orcid.org/0000-0003-4584-1471>

ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Анотація. У статті комплексно розглядаються методи формування соціальної компетентності учнів початкової школи як ключового аспекту їх особистісного розвитку та соціалізації. Автором проаналізовано педагогічні умови, що забезпечують ефективність соціоорієнтованого навчання, зокрема створення мотивуючого та безпечного освітнього середовища, спрямованого на підтримку соціальних і емоційних потреб молодших школярів. Особливу увагу приділено інтерактивним методикам навчання - рольовим іграм, тренінгам, дискусіям, кейс-методам, а також ігровим та проєктним формам роботи, які активізують пізнавальну діяльність, сприяють розвитку співпраці, емпатії, умінь конструктивного розв'язання конфліктів і формують навички відповідальної поведінки. Рефлексивні вправи, зокрема самоспостереження та аналіз власних соціальних дій, виділено як важливий засіб розвитку рефлексивного компонента компетентності. Значну роль у статті відіграє підкреслення функції вчителя як фасилітатора, що створює підтримуюче середовище, застосовує інноваційні методики, стимулює мотивацію до соціальної взаємодії та забезпечує професійний супровід учнів. Визначено ключові напрями подальших досліджень, пов'язаних із методичним забезпеченням формування соціальної компетентності та удосконаленням професійної підготовки педагогів до реалізації цих завдань у контексті сучасних викликів освітньої системи.

Ключові слова: соціальна компетентність, методи соціоорієнтованого навчання, молодші школярі, початкова школа, інтерактивні методи, педагогічні умови, рефлексія, проєктна діяльність.

Актуальність проблеми формування соціальної компетентності учнів початкової школи зумовлена зростаючими вимогами сучасного суспільства до рівня соціальної зрілості особистості, що виявляється у здатності до ефективної взаємодії, конструктивного розв'язання конфліктів, відповідального прийняття рішень, дотримання морально-етичних норм, розвитку емпатії та співпраці. Зміни, що відбуваються у соціокультурному та освітньому середовищі України, зокрема в умовах військового стану, потребують переосмислення ролі початкової освіти як інституційної основи формування особистісної зрілості дитини.

Початкова школа є першою сходинкою соціалізації учня, де відбувається становлення особистісної ідентичності, формування моделей поведінки та міжособистісної взаємодії. Саме на цьому етапі розвитку дитина засвоює базові соціальні ролі, норми, цінності, що зумовлює необхідність системної й цілеспрямованої діяльності педагога щодо розвитку в учнів соціальної компетентності як інтегральної характеристики особистості.